

ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2
20-023 Lublin
fundacja.wor@gmail.com
wolnoscodreligii.pl
NIP: 7123267431
KRS: 0000403073

FUNDACJA
WOLNOŚĆ
OD RELIGII

Lublin, 30 września 2019 r.

Dyrekcja I Liceum Ogólnokształcącego
im. Bolesława Prusa w Siedlcach
ul. Floriańska 10

Janowi Państwu,

Działając z upoważnienia i w imieniu uczniów i rodziców, którzy przekazali nam informacje o łamaniu praw mniejszości światopoglądowych przez władze szkoły publicznej, przekazujemy je, a zarazem oczekujemy podjęcia pilnych działań, które przywrócić stan wynikający z postanowień Konstytucji i Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Na dzień 27. września 2019 r. w miejsce planowych zajęć dydaktycznych zaplanowano udział uczniów w mszy rzymskokatolickiej w Kościele pw. Św. Stanisława B.M. Pragniemy zwrócić Państwa uwagę, że wyjścia na uroczystości religijne powinny odbywać się poza ramowym planem zajęć. Wyjście grupy uczniów do kościoła nie powinno zmieniać planu lekcji całej szkoły i wyglądać, jak wspólne, zorganizowane wyjście szkolne. Komunikat opublikowany przez szkołę na stronie www, również powinien wyraźnie podkreślać fakultatywny charakter i wskazywać organizatora (parafia, katecheta, związek wyznaniowy itp.) Natomiast w przypadku, gdy szkoła chce współorganizować takie wyjście dla chętnych uczniów np. w ramach katechezy lub z okazji święta – należy uściślić (zgodnie z przepisami prawa) charakter opieki sprawowanej nad grupą chętnych uczniów oraz pozyskać każdorazową zgodę pisemną rodzica, jak czynione jest to w przypadku innych wyjść czy zajęć ponadprogramowych.

Praktyka wskazywania w komunikacie szkoły, że **cała społeczność szkolna wraz z poczem sztandarowym weźmie udział w uroczystej mszy** narusza normy Konstytucji RP Art. 25 ust. 2. *Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w*

*sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych, zapewniając swobodę ich wyrażania w życiu publicznym, Art. 30 Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych, Art. 32 ust. 1 Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne, Art. 32 ust. 2 Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny, Art. 53 ust. 6 Nikt nie może być **zmuszany do uczestniczenia ani do nieuczestniczenia w praktykach religijnych** oraz jest dyskryminująca dla uczniów należących do mniejszości światopoglądowych.*

Z korespondencji prowadzonej przez fundację z Ministerstwem Edukacji Narodowej wynika, że **wszelkie zajęcia wykraczające poza realizację podstawy programowej a więc m.in. udział uczniów w uroczystościach kościelnych powinny odbywać się za zgodą rodziców.**

W związku z powyższym fundacja zwraca się do Państwa z pytaniem, w jaki sposób szkoła pozyskała zgody rodziców na wyprowadzenie uczniów z budynku szkoły na mszę do kościoła? Czy wychowawcy zostali zaproszeni do uczestnictwa w mszy przez dyrektora placówki i czy ich udział był obligatoryjny, gdyż msza została wpisana w ich plan zajęć? Czy w opinii dyrekcji, uczniowie i rodzice niekatolicki czują się komfortowo w związku ze wspomnianą praktyką organizowania wyjść na mszę dla uczniów należących do wyznania rzymskokatolickiego? Dlaczego szkoła organizuje wyjście do kościoła na msze w trakcie obchodzenia oficjalnych (świeckich) uroczystości w sali gimnastycznej, a nie po nich?

Nadmieniamy, że wyjścia na wydarzenia religijne związane z uczęszczaniem na zajęcia z religii określonego wyznania, powinny być organizowane przez katechetów. Do fundacji wpływa wiele skarg od nauczycieli, którzy zwracają uwagę na fasadowy charakter „prośby” dyrektorów szkół o opiekę nad uczniami podczas mszy lub w czasie odprowadzania do Kościoła. Zwracamy uwagę, że tego rodzaju „prośba”, kierowana przez przełożonego wobec pracowników w sposób zasadniczy łamie zapisy Konstytucji RP *Nikt nie może być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania* (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.1997.78.483) w art 53 ust. 7). Nauczyciel „poproszony” przez przełożonego chcąc odmówić, jednocześnie zdradza, iż nie należy do wyznania rzymskokatolickiego.

Na prośbę uczniów i rodziców wnioskujemy również o układanie planu zajęć w sposób zapewniający równe traktowanie uczniów, którzy uczęszczają i nie uczęszczają na zajęcia dodatkowe z religii lub/i etyki. W klasach, w których 100% rodziców/pełnoletnich uczniów wyraziło **życzenie** uczestniczenia w lekcjach religii rzymskokatolickiej nie stanowi to istotnego problemu. Inaczej jest w klasach, w których kilka/kilkanaście osób nie uczestniczy w katechezie. Praktyka ta narusza zasady organizacji lekcji religii zapisane w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 roku w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach. (Dz. U. z dnia 24 kwietnia 1992 r. z późn. zm.) § 1. 1. ust. 3 **Uczestniczenie lub nieuczestniczenie w przedszkolnej albo szkolnej nauce religii lub etyki nie może być powodem dyskryminacji przez kogokolwiek w jakiegokolwiek formie.**

Ponadto szkoła uniemożliwia uczniom korzystanie z czasu wolnego wtedy, gdy inni chodzą na religię, co czyni ten przedmiot dodatkowym wyłącznie w sposób fasadowy. Uczniowie niejako „na siłę” zatrzymywani są w szkole, gdyż religia na którą nie są zapisani jest np. przedostatnią godziną w planie zajęć obowiązkowych. Szkoła publiczna powinna być miejscem bezpiecznym dla wszystkich uczniów i w żaden sposób nie może faworyzować kóregokolwiek z nich ze względu na wyznanie. Lekcje obowiązkowe nie mogą być dowolnie przerywane lekcjami dodatkowymi jak np. katecheza, szczególnie w klasach, w których znaczna część uczniów na nią nie uczęszcza.

Ustawa o gwarancjach wolności sumienia i wyznania z dnia 17 maja 1989 r. (Dz. U. 2005 r. Nr 231 poz. 1965) określa, że *nikt nie może być dyskryminowany bądź uprzywilejowany z powodu religii lub przekonań w sprawach religii (art. 6 ust. 1)*. Ponadto zgodnie z art. 10 ustawy „*Rzeczpospolita Polska jest państwem świeckim, neutralnym w sprawach religii i przekonań*”.

Uczniowie i rodzice zwracają również uwagę, na bezprawne wpisywanie w dzienniku elektronicznym zwolnień i nieobecności uczniom, którzy nie są zapisani na lekcje religii, skutkujące dyskryminacją dzieci nieuczęszczających na lekcje religii i naruszeniem przepisów oświatowych. Zgodnie z § 1 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach, naukę religii organizuje się na życzenie rodziców. Jak stanowi natomiast ust. 3 wskazanego Rozporządzenia, uczestniczenie lub nieuczestniczenie w przedszkolnej albo szkolnej nauce religii lub etyki nie może być powodem dyskryminacji przez kogokolwiek w jakiegokolwiek formie.

Niewątpliwym zatem w świetle powołanych przepisów jest całkowicie nieuprawnione odnotowywanie nieobecności dziecka na zajęciach religii - w sytuacji gdy dziecko nie jest zapisane na te zajęcia. Ponadto rozwiązanie to dyskryminuje uczniów, gdyż nieuczęszczający mają wpisany szereg zwolnień w dzienniku elektronicznym i w konsekwencji są traktowane gorzej od dzieci uczęszczających na lekcje religii. Nadto, takie działania mogą powodować także gorsze traktowanie dzieci przez rówieśników lub innych nauczycieli.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 roku, we wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka. W sprawach dotyczących nierównego traktowania szkoła narusza interes dziecka. Jak stanowi art. 14 ust. 1 i 2 Konwencji o prawach dziecka, Państwa-Strony będą respektowały prawo dziecka do swobody myśli, sumienia i wyznania, będą respektowały prawa i obowiązki rodziców lub, w odpowiednich przypadkach, opiekunów prawnych odnośnie do ukierunkowania dziecka w korzystaniu z jego prawa w sposób zgodny z rozwijającymi się zdolnościami dziecka. Szkoła powinna zatem w nadrzędny sposób dbać o zapewnianie przestrzegania wszelkich praw dotyczących dzieci, jak również niedyskryminowanie ich ze względu na jakąkolwiek podstawę.

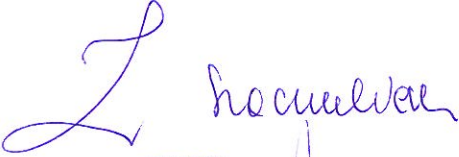
Należy także zwrócić uwagę na przepis art. 194 Kodeksu karnego, zgodnie z którym, kto ogranicza człowieka w przysługujących mu prawach ze względu na jego przynależność wyznaniową albo bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze

ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Jak przyjmuje się w doktrynie prawa, „Karalna dyskryminacja z art. 194 może odnosić się do wszelkiego typu praw, zarówno tych, które mają charakter konstytucyjny i bezpośrednio objęte są zakresem ochrony wolności religijnej, jak i wszelkich innych uprawnień mających swe źródło w obowiązującym porządku prawnym (np. prawo do prowadzenia działalności gospodarczej, prawo do zakładania i prowadzenia szkół, prawo do wykonywania określonej służby publicznej). Ograniczenia odnosić się mogą także do praw wynikających ze stosunku pracy (wysokość wynagrodzenia, awans zawodowy).” (Wróbel, Włodzimierz. Art. 194. W: Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Część I. Komentarz do art. 117-211a. Wolters Kluwer Polska, 2017). Tym samym, zasadnym jest również rozważenie wystąpienia podstaw do zasadności uznania przedmiotowego czynu za czyn niedozwolony i dokonanie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Mając powyższe zagadnienia na uwadze, bardzo prosimy o zwrócenie szczególnej uwagi na zapewnienie w kierowanej przez Państwa placówce oświatowej poszanowania ww. przepisów prawa oświatowego jak i konstytucyjnych uprawnień rodziców i uczniów.

W załączeniu przesyłamy również rekomendacje wynikające z doświadczeń fundacji w pracy społecznej na rzecz społeczności bezwyznaniowej w Polsce.

Uprzejmie proszę o odniesienie się do poruszonych w piśmie zagadnień z zachowaniem formy pisemnej.

Dorota Wójcik
prezeska zarządu